

**JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
ELNÖKE**

Előterjesztés

a Vármegyei Közgyűlésnek

**a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2024-2029. évi
Gazdasági Programjára**

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló **2011. évi CLXXXIX. törvény** 116. §-a szerint az önkormányzat hosszú távú fejlesztési elképzeléseit legalább a képviselő-testület megbízatásának időtartamára gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti.

A program az önkormányzat átfogó, az önkormányzat testülete és hivatala választási ciklusra szóló **gazdasági és szakmai stratégiai tervdokumentuma**, amely meghatározza a munkavégzés kereteit.

A mellékelt Gazdasági Programban szereplő célok és feladatok kialakításánál megalapozó volt a 2021-2027 közötti Európai Unió fejlesztési időszak közösségi és hazai keretei, valamint ezek Vármegyei Önkormányzatot érintő hatásai.

A Gazdasági Programot előzetes véleményezésre megkapták a Vármegyei Közgyűlés és bizottsága tagjai. A beérkezett észrevételek feldolgozása és beépítése megtörtént.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a 2024-2029-es önkormányzati ciklusra szóló Gazdasági Programot vitassa meg és hozza meg döntését.

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés/2025. (II.....) számú határozata a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2024-2029. évi Gazdasági Programjáról

A Vármegyei Közgyűlés a „Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat 2024-2029. évi Gazdasági Programja” című dokumentumot – mint a testületi és hivatali munka jelen önkormányzati ciklusra szóló alapidokumentumát – a **melléklet szerinti tartalommal** elfogadja.

Erről:

1. Vármegyei Közgyűlés tisztségviselői
2. Vármegyei címzetes főjegyző
3. Irodavezetők

értésülnek.

Szolnok, 2025. február 11.

Hubai Imre

Készítette:

.....
Páldi Tamás Antila irodavezető
Térségfejlesztési és Külügyi Iroda

Ellenőrizte:

.....
Dr. Molnár Zoltán
vármegyei aljegyző, irodavezető
Közgyűlési és Pénzügyi Iroda

Határozati javaslat törvényes:

.....
Rentzné Dr. Bezdán Edit
vármegyei címzetes főjegyző

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat
2024-2029. évi
Gazdasági Programja

Elfogadta:

a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
..... számú határozatával

TARTALOMJEGYZÉK

I.	Bevezetés	3
II.	Célkitűzések	4
III.	Feladatok	5
	1. Kiegyensúlyozott gazdálkodás	5
	2. Vármegyei fejlesztés folyamatossá tétele	6
	3. Kapcsolatrendszer új alapokra helyezése	8

I. Bevezetés

A 2012. év a hazai önkormányzatok életében jelentős fordulatot hozott, különösen igaz ez a vármegyei önkormányzatokra. A törvényi szabályozás szerint „A vármegyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, valamint koordinációs feladatokat lát el”.

Az önkormányzati törvény 116.§-a szerint az önkormányzat hosszú távú fejlesztési elképzeléseit legalább a képviselő-testület megbízatásának időtartamára gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti. A dokumentumnak tartalmaznia kell mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat a vármegyei fejlesztési elképzelésekkel és az önkormányzati költségvetési lehetőségekkel összhangban, amelyek a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok figyelembevételével az önkormányzat által ellátandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A program tehát az önkormányzat átfogó, a közgyűlés és a hivatal választási ciklusra szóló gazdasági és stratégiai tervdokumentuma, amely meghatározza a munkavégzés kereteit.

A Vármegyei Önkormányzat az elmúlt évtizedben mind a területfejlesztési tervezési, mind a saját projektjei és koordinációs tevékenysége végrehajtása során széleskörű partnerségi kapcsolatrendszert alakított ki. Ezt a tendenciát a jövőben tovább kívánjuk mélyíteni és a jelen programban megfogalmazott alapelvek, célok, feladatok végrehajtása során jelentős szerephez juttatni mindazokat a szereplőket, akik a Jászkunság fejlődésében kiemelt szerepet játszanak.

A közös gondolkodásban való aktív szerepvállalás jelentőségét tükrözi, hogy e program kidolgozását előzte meg a több évtizedes tapasztalaton alapuló fejlesztési információ, a folyamatosan bővülő együttműködői hálózat és több települési, valamint képviselői szakmai javaslat. A javaslatokban meghatározott célok kiemelten hangsúlyosak lesznek a 2024-2029 közötti önkormányzati ciklus során.

A gazdasági program végrehajtásának időszakában a szereplők által elvárt célok meghatározása és a végrehajtás folyamatában alkalmazott eszközrendszer mellett azonban fontos figyelemmel lenni az állami működés egészére érvényes fejlesztési tervekre is.

A gazdasági program legfőbb irányvonalát a 2021-2027-es költségvetési időszak Európai Unió forrásfelhasználása, valamint Magyarország gazdasági teljesítménye fogja meghatározni a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat által ellátott kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatokhoz kapcsolódva. A következő időszak forráselosztási mechanizmusától függetlenül fontos, hogy a területi felzárkózást szolgáló beavatkozások időben feltárássra kerüljenek, és reális, a valós igényeket megalapozó fejlődés menjen végbe a vármegye egészében.

A TOP és a TOP_Plusz operatív program keretében megvalósult és megvalósuló fejlesztések eredményei és az elmúlt két évtized társadalmi-gazdasági folyamatai képezik az alapot, amelyre építkezhetünk a következő időszakban, és ezek mutatják egyúttal a megoldandó feladatokat is.

Rendelkezésre álló erőforrások:

- kedvező földrajzi fekvés, a főváros közelsége,
- iparosodottság,
- fejlett mezőgazdaság,
- kedvező infrastruktúra és szennyezetlen környezet,
- jó színvonalú humánszolgáltatások,
- mobilizálható munkaerő-tartalék,
- hangsúlyos térségi és helyi identitás
- kiemelt térségi feladatok.

Fejlesztést, beavatkozást igénylő területek:

- népességcsökkenés mérséklése,
- a vármegyei települések népességmegtartó képességének erősítése (kiemelten az 5000 fő alatti; a 10.000 fő feletti és az LHH-s térségek települései)
- lakosság egészségi állapotának és képzettségének javítása,
- foglalkoztatás további javítása,
- vármegye keleti felének felzárkóztatása,
- klímaváltozásra való felkészülés,
- térségi és településközi kooperáció erősítése
- változó területfejlesztési intézményrendszer és forráselosztási módokhoz való illeszkedés.

A gazdasági program Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Területfejlesztési Koncepcióján, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Területfejlesztési Programján, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Területrendezési Tervén, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Integrált Területi Programján, Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Gazdaságfejlesztési Programján (2021-2030) alapul, valamint figyelembe veszi a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Kormányrendeletnek (továbbiakban: Korm. rendelet) az Európai Unió forrásból, valamint a hazai forrásból támogatott pályázatok önkormányzat által ellátandó feladatait a vármegyei Közgyűlés és bizottságai döntéseiből adódóan.

II. Célkitűzések

A vármegye fejlődésének eddigi eredményei és sajátosságai figyelembevételével a megkezdett út folytatása az alapcél.

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat **stratégiai célja** a 2024-2029-es ciklusra:

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye kedvező földrajzi fekvésére és fejlődő gazdaságára alapozva a vármegye egészét érintő fejlődési lépés- és léptékváltás elérése a vármegyén belüli területi és társadalmi különbségek csökkentése, valamint a szomszédos vármegyékkel és térségekkel való együttműködés erősítése a területi önkormányzatiság eszközeivel.

Ezen belül kiemelendő:

- a vármegyei önkormányzat gazdálkodásának stabilizálása,
- a mindenkori feladatokhoz igazodó testületi, hivatali és vállalkozási struktúra kialakítása,
- a térségi és társadalmi különbségek csökkentésének elérése az új területfejlesztési és térségi területi munkamegosztásban,
- a Vármegyei Önkormányzat partnerségi viszonyainak erősítése az önkormányzati, kormányzati, kamarai és országos szakmai szervezetekkel, civil szervezetekkel,
- a területi koordináció megújítása, kiemelt térségi feladatok támogatása
- a koordinációs feladatok erősítése jegyében a lakossági közvetlen kommunikáció, a társadalmi és civil szereplőkkel, érdekképviselői szervezetekkel való együttműködés fejlesztése, identitás erősítés, fokozottabb turisztikai koordinációs tevékenység megvalósítása.

III. Feladatok

1. Kiegyensúlyozott gazdálkodás

A helyi önkormányzatokról szóló új törvény alapján 2012-ben alapvetően változott meg a vármegyei önkormányzatok gazdálkodása.

A Vármegyei Önkormányzat – mint az államháztartás része – pénzügyi-gazdasági helyzete vonatkozásában nem függetleníthető a makrogazdasági folyamatoktól:

- meghatározóak a makrogazdasági mutatók: a GDP, az infláció mértéke, az energiahordozók ára, a közösségi fogyasztás lehetőségének arányai és a beruházási ráta;
- a jogszabályok alapján ellátandó közszolgáltatási feladatok összetétele és mértéke.

A költségvetési politika kiemelt területei az éves költségvetési törvényekben változhatnak, ami folyamatos alkalmazkodást igényel. A Vármegyei Önkormányzat által vállalt feladatok megvalósítása évente a költségvetési rendeletben realizálódik, a tényleges pénzügyi lehetőségektől és a pályázati forrásoktól függően.

A Vármegyei Önkormányzat költségvetésének kiadási lehetőségeit és korlátait döntően meghatározták az ellátandó feladatokhoz kapcsolódó források:

- a központi költségvetésből kapott működési támogatás;
- a saját bevételek mértéke;
- a pályázati források és feltételek.

A Vármegyei Önkormányzat 2012-től a Magyar Államkincstárnál köteles vezetni a fizetési számláját.

A vármegyei önkormányzatok finanszírozása 2012. év óta központi feladatalapú támogatással történik, amely alapvetően meghatározta a működési kiadásokat és a likviditási helyzetet.

A hatékony és racionális gazdálkodás folyamatosan szükségessé teszi:

- a célszerű, hatékony, költségtakarékos struktúrák kialakítását;
- a kiadások, kötelezettségvállalások folyamatos elemzését, felülvizsgálatát a kötelező és a nem kötelezően vállalt feladatokra vetítve.

A gazdálkodásban továbbra is biztosítani kell az alábbi államháztartási és számviteli alapelveket:

- pénzügyi egyensúly megtartása,
- működőképesség biztosítása,
- kötelező feladatok ellátása,
- a kötelező juttatások biztosítása,
- a halaszthatatlan fejlesztési és felújítási feladatok végrehajtása,
- a közpénzek hatékony és ellenőrizhető felhasználása,
- a tervezés és beszámolás teljes körűsége és nyilvánossága.

Racionális gazdálkodással és a pályázatok teljes körű feltárásával lehet biztosítani a Vármegyei Önkormányzat működőképességét. Az egyensúly megteremtése érdekében a feladatokat rangsorolni és racionalizálni szükséges.

A Vármegyei Önkormányzatnál a belső ellenőr a 370/2011. (XII.31.) Korm. rendelet, a Belső Ellenőrzési Kézikönyv és az éves munkaterv alapján végzi az ellenőrzéseket. Az önkormányzat célkitűzései határozzák meg a kapcsolódó **belső ellenőrzési** célokat.

A feladatrendszerhez kell igazítani az ellenőrzési feladatokat is. Az ellenőrzésnek elemezni, vizsgálni kell a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodást, a vagyon megóvását és gyarapítását, az elszámolások megfelelőségét, a beszámolók valódiságát. A feladatok ellátásánál a gazdaságos és költségtakarékos prioritásoknak kell érvényesülnie, ezért elsődlegesen pénzügyi, gazdaságossági és teljesítményellenőrzésekre van szükség.

A belső ellenőrzés feladata elemezni, vizsgálni és értékelni a belső kontrollrendszerek kiépítésének, működésének jogszabályoknak és szabályzatoknak való megfelelést, valamint működésének gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét.

Az ellenőrzések által feltárt hiányosságok megszüntetése, az ellenőrzési tapasztalatok hasznosítása súlyponti feladatot képez.

2. Vármegyei fejlesztés folyamatossá tétele

Az előző időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) vármegyei keretének felhasználását szabályozó Vármegyei Integrált Területi Program (ITP) megvalósítása során kialakult az **előkészítés, döntés-előkészítés és a végrehajtás új mechanizmusa**. Ez alapvetően megújította, megerősítette a Vármegyei Önkormányzat területi koordinációs szerepét és lehetőséget ad(ott) új feladatok felvállalására is (Versenyképes Járások Program, Területfejlesztési Szolgálat).

Az önkormányzati ciklus meghatározó feladata a **2021-2027-es Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP_Plusz) befejezése és lezárása.**

Ezen belül:

- biztosítani kell valamennyi támogatást nyert projekt eredményes megvalósulását a projektfelügyeleten keresztül,
- el kell érni a TOP_Plusz vármegyére dedikált kerete és az átengedett központi TOP_Plusz többletforrások maximális felhasználását,
- teljesíteni kell az Irányító Hatóság által rögzített eredményességmérési indikátorokat,
- eredményesen kell lezárni a Vármegyei Önkormányzat saját fejlesztési projektjeit,
- fel kell készülni a kedvezményezettektől esetlegesen érkező egyedi projektmegvalósítási problémák kezelésére.

A másik számottevő feladat a **2028-2034-es fejlesztési ciklus előkészítése.**

Ennek keretében:

- módosítani kell és ki kell dolgozni a fejlesztési koncepciókat és stratégiai dokumentumokat,
- folytatni kell a Vármegyei Klímastratégia és a Vármegyei Foglalkoztatási Paktum megvalósítását,
- kiemelt hangsúlyt kell fektetni az identitás erősítésére,
- Zöld gazdaság, fenntartható energiaközösségek erősítése,
- ki kell dolgozni egyes térségek (pl. LHH, Tiszántúli belső perifériák, Tiszazug) és ágazatok (környezetvédelem, turizmus (horgász, lovas, vízi, gasztró), befektetésösztönzés, szolgáltatási út térkép) fejlesztési dokumentumait.

Új típusú feladat lehet a kevésbé fejlett térségek (FET települések, LHH térségek, Tiszazug) **felzárkózásának közvetlen segítése a Vármegyei Önkormányzat saját fejlesztésein keresztül.** Ezek elsősorban a gazdaságfejlesztéshez, illetve a gazdasági infrastruktúrához kapcsolódhatnak.

Ezen túlmenően minden segítséget meg kell adni a **Tisza-tavi kiemelt fejlesztési térségben** és a Debrecen, Hajdúszoboszló és a Hortobágy mellett, a **Tisza-tavat is magába foglaló turisztikai térségben** megvalósuló hazai finanszírozású fejlesztésekhez, valamint az **Északkelet-Magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna** adta lehetőségek vármegyénket érintő becsatolásához, kiaknázáshoz.

A kialakult gyakorlathoz igazodva figyelemmel kell kísérni a vármegye **társadalmi-gazdasági fejlődésének alakulását** az érintett ágazati állami szervezetek beszámolóin keresztül.

Szakmai kezdeményezések és koordinációs lépéseket kell tenni:

- a vármegye állami közúthálózata felújításának folyamatossá tétele érdekében,
- az M4 és M44 vármegyei szakasza szabványos kapacitással történő mielőbbi megvalósításáért,
- a 32., a 34. és a 442. számú főutak felújítása érdekében,
- „V0” vasútvonal vármegyénket érintő megvalósulásáért,
- a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése (VTT) teljes körű megvalósításáért és öntözési programok elindításáért,

- az elmúlt évtizedekben megvalósult közmű hálózatok (ivóvíz, szennyvíz, belvíz, gáz- és elektromos) szükséges felújítása és az infrastruktúrával nem érintett településeken való szolgáltatások elérésre érdekében,
- az egészségügyi alap-, járó- és fekvőbeteg ellátás feltételeinek javításáért,
- a közoktatás és a felsőoktatás fejlesztéséért,
- a helyi társadalom erőteljes bevonásával történő település- és településképfel fejlesztés céljából („településfejlesztés közakarattal”),
- energiaracionalizáció (alternatív energiák) és a körforgásos gazdálkodás tárgyában,
- a termálvizek hasznosítása és működtetése, továbbá a meglévő turisztikai együttműködések erősítése érdekében.

3. Kapcsolatrendszer új alapokra helyezése

A Vármegyei Önkormányzat korábban kialakult hazai, nemzeti és nemzetközi kapcsolatrendszere jelentős mértékben átalakult és átértékelődött az előző önkormányzati ciklusban, alapvetően az erre a célra fordítható források jelentős csökkenése miatt. Ez tény, de emellett a Vármegyei Önkormányzat valóssá vált területi fejlesztési centrum szerepe szükségessé teszi a **kapcsolatrendszer racionalizálását**.

A hagyományos eszközök és formák mellett bátran kell élni az újakkal is, kifejezve a **Vármegyei Önkormányzat nyitottságát minden olyan partner felé, akikkel közösen szolgálhatjuk a társadalmi beágyazottság növelését és erősítését.**

A korábbi kapcsolatrendszerből **megőrzendő:**

- a regionális/térségi és a vármegyei konzultációs szakmai platformok, hálózatok,
- az önkormányzati, kormányzati, kamarai és országos szakmai szervezetekkel, civil szervezetekkel,
- a Tisza-menti és a Tisza-tavi együttműködés,
- a szomszédos országok magyarlakta területeivel való kapcsolattartás,
- a keleti nyitás,
- a Vármegyei Önkormányzat kitüntető díjainak és kitüntető címeinek rendszere,
- a Vármegyei Értéktár,
- a vármegyei és erdélyi egészségügyi szűrőprogramok,
- az esélyegyenlőség általános biztosításának elősegítése,
- a Vármegyei Roma Nemzetiségi Önkormányzat munkájának szakmai segítése.

Új elem a kapcsolatrendszerben:

- a vármegyében működő kormányzati szervezetekkel, vállalkozási szerveződésekkel, civil szervezetekkel, egyházakkal, egyes társadalmi és üzleti csoportokkal való együttműködés szervezetté és rendszeressé tétele,
- a médiával kialakított együttműködés értékalapú fejlesztése,
- a Vármegyei Önkormányzat közösségi médiában való megjelenésének erősítése.

A gazdasági és fejlesztési program stratégiai célkitűzései megadják a keretét a 2024-2029. évek közötti választási ciklus feladatainak. A gazdasági programban rögzített célok megragadásával az Önkormányzat aktív, kezdeményező, kreatív és megújulni képes, belső és külső partnerekkel együttműködő önkormányzattá válhat.

Szolnok, 2025. február